

ДЪРЖАВНА КОМИСИЯ ЗА ЕНЕРГИЙНО И ВОДНО РЕГУЛИРАНЕ
София 1000, бул. „Княз Дондуков” № 8-10, тел. 988 24 98, 935 96 13, факс 988 87 82

РЕШЕНИЕ

№ Ц – 26

от 19.12.2014 г.

ДЪРЖАВНАТА КОМИСИЯ ЗА ЕНЕРГИЙНО И ВОДНО РЕГУЛИРАНЕ

на закрито заседание, проведено на 19.12.2014 г., след като разгледа доклад с вх. № Е-Дк-492 от 27.11.2014 г. относно определяне на пределна цена за сключване на сделки на пазара на балансираща енергия и проведено на 04.12.2014 г. обществено обсъждане и след анализ на постъпилите предложения и възражения, установи следното:

Съгласно разпоредбата на чл. 21, ал. 1, т. 8, предл. 2 от Закона за енергетиката (ЗЕ), Държавната комисия за енергийно и водно регулиране (ДКЕВР, Комисията) определя ежегодно пределна цена за сключване на сделки на пазара на балансираща енергия.

Съгласно §1, т. 2 от Допълнителните разпоредби на ЗЕ, „балансираща енергия” е активната електрическа енергия, която операторът на електропреносната мрежа активира за компенсирание на разликата между регистрираните при него договорени и фактически реализираните графици за доставка, както и колебанията на товарите с недоговорен график на доставка. Правилата за балансиращия пазар са описани в Правилата за търговия с електрическа енергия (ПТЕЕ) като регламентират условията за продажба и покупка на балансираща енергия с цел да се гарантира сигурност и устойчивост на националната електроенергийна система (ЕЕС) и сигурна паралелна работа на ЕЕС на континентална Европа.

Според чл. 107 от ПТЕЕ, на балансиращия пазар се търгува балансираща енергия, която включва:

1. отдадената енергия вследствие участие в регулиране (първично и вторично), зададена чрез турбинните регулатори на агрегатите или централния регулатор на ЕЕС, интегрално за часа;

2. балансиране чрез корекция на работната точка на агрегатите (третичен резерв), зададена от дежурния диспечер на независимия преносен оператор, интегрално за часа;

3. отдадена енергия вследствие на активирани блокове от студен резерв, интегрално за часа;

4. балансиране чрез промяна на състоянието (включване, изключване) на агрегатите, зададена от дежурния диспечер на независимия преносен оператор, интегрално за часа;

5. балансиране чрез промяна на товара на потребители по диспечерско разпореждане;

6. енергия, закупена/продадена от/на съседни енергийни системи, и енергия като аварийна помощ.

С оглед реализацията на електрическата енергия на балансиращия пазар, „Електроенергиен системен оператор” ЕАД (ЕСО ЕАД) сключва договори по чл. 11, т. 7 от ПТЕЕ с доставчиците на балансираща енергия, чиито предмет е предоставянето на

балансираща енергия на преносния оператор от вторичен, третичен и активиран студен резерв. Предвид факта, че балансиращият пазар се администрира от ЕСО ЕАД, последният е страна и по всички сделки за покупка и/или продажба на електрическа енергия с търговски участници, които притежават диспечирани производствени и/или потреблящи обекти за покриване на небалансите в националната пазарна зона. Сключената сделка на балансиращия пазар установява задълженията на съответния доставчик на балансиращия пазар да доставя или купува енергия на/от преносния оператор според спецификата на предложението и разпореждането, издадено от диспечера на оператора на електроенергийния пазар. Сключените сделки с доставчиците на балансираща енергия, които участват във вторично регулиране или в регулирането на системата чрез активиране на блокове от студен резерв, активиране на агрегати за третичен резерв, се уреждат съгласно условията на договорите с преносния оператор.

В изпълнение на сключените сделки, ЕСО ЕАД закупува/продава балансираща енергия въз основа на предложения за регулиране нагоре и предложения за регулиране надолу, предоставени от доставчиците на балансираща енергия, които е регистрирал по реда на ПТЕЕ. По данни на ЕСО ЕАД, към настоящия момент в регистъра по чл. 119 от ПТЕЕ са вписани следните доставчици на балансираща енергия: „ТЕЦ Марица Изток 2” ЕАД, „ТЕЦ Варна” ЕАД, „ТЕЦ Бобов дол” ЕАД, „ТЕЦ КонтурГлобал Марица Изток 3” АД, „ТЕЦ ЕЙ И ЕС - ЗС Марица Изток 1” ЕООД, „ВЕЦ НЕК” ЕАД и „ПАВЕЦ НЕК” ЕАД.

На основание чл. 37, ал. 4, т. 1 от Устройствения правилник на Държавната комисия за енергийно и водно регулиране и на нейната администрация, във връзка с чл. 21, ал. 1, т. 8, предл. 2 от ЗЕ, със Заповед № 3-Е-290 от 19.11.2014 г на председателя на ДКЕВР е сформирана работна група, която е изготвила доклад с вх. № Е-Дк-492 от 27.11.2014 г. относно определяне на пределна цена за сключване на сделки на пазара на балансираща енергия.

С решение по Протокол № 166 от 01.12.2014 г., т. 2, ДКЕВР е приела доклада на работната група и проект на решение за определяне на пределна цена за сключване на сделки на пазара на балансираща енергия като е насрочила и дата и час за провеждане на обществено обсъждане. Докладът на работната група и проектът на решение, както и датата и часът за провеждане на общественото обсъждане, са публикувани на интернет страницата на Комисията.

С писмо на ДКЕВР с изх. № Е-13-00-22 от 01.12.2014 г. като заинтересовани лица бяха поканени ТЕЦ „Марица Изток 2“ ЕАД, ТЕЦ „Варна“ ЕАД, ТЕЦ „Бобов дол“ ЕАД, ТЕЦ „КонтурГлобал Марица Изток 3“ АД, ТЕЦ „Ей и Ес - ЗС Марица Изток 1“ ЕООД, „Национална електрическа компания” ЕАД (НЕК ЕАД) и „Електроенергиен системен оператор” ЕАД (ЕСО ЕАД). По време на проведеното обществено обсъждане на 04.12.2014 г. присъстваха следните лица: г-н Михаил Митков – заместник-изпълнителен директор на ТЕЦ „Марица Изток 2“ ЕАД, г-жа Зорница Генова – директор „Търговско управление“ на ТЕЦ „Варна“ ЕАД, г-н Венцислав Марков – ръководител управление в „НЕК” ЕАД, г-жа Виктория Поповска - ръководител управление в „ЕСО” ЕАД и г-жа Пенка Анастасова – експерт в „ЕСО” ЕАД.

ТЕЦ „Бобов дол“ ЕАД, ТЕЦ „КонтурГлобал Марица Изток 3“ АД и ТЕЦ „Ей и Ес - ЗС Марица Изток 1“ ЕООД не изпращат свои представители.

На общественото обсъждане присъстваха също така и следните лица: г-н Николай Кискинов – Асоциация Свободен енергиен пазар, г-н Огнян Винаров – Браншови организации към Търговско-промишлена палата, г-н Владимир Игнатов – финансов мениджър на „Гранитоид“ АД, г-н Константин Делисивков – изпълнителен директор на БФИЕК, г-жа Димитрина Чупетловска – „ЕВН България Електроснабдяване“ ЕАД, г-н Гочо Чемширов - „ЕВН България Електроснабдяване“ ЕАД, г-жа Малинка Николова –

Българска соларна асоциация, г-н Георги Найденов – представител на Ван Майкъл Ню Технолоджи и г-н Венцислав Митовски – Гражданско движение.

След проведеното на 04.12.2014 г. обществено обсъждане на доклад относно определяне на пределна цена за сключване на сделки на пазара на балансираща енергия, в установения 14-дневен срок пред ДКЕВР са постъпили следните писмени предложения и възражения: от ЕСО ЕАД с вх. № Е-13-41-129 от 11.12.2014 г., от НЕК ЕАД с вх. № Е-13-01-140 от 18.12.2014 г., от „ТЕЦ Марица Изток 2“ ЕАД с вх. № Е-13-12-10 от 04.12.2014 г., от „ЕВН България Електроснабдяване“ ЕАД с вх. № Е-13-49-92 от 18.12.2014 г., от сдружение „Асоциация свободен енергиен пазар“ с вх. № Е-04-00-219 от 03.12.2014 г., „Българска ветроенергийна асоциация“ с вх. № Е-04-00-225 от 17.12.2014 г.

„Електроенергиен системен оператор“ ЕАД

В постъпилото становище от ЕСО ЕАД, операторът подкрепя проекта на решение на ДКЕВР за определяне на пределни цени за сключване на сделки на пазара на балансираща енергия, в съответствие с правомощията на комисията по чл. 21, ал. 1, т. 8 от ЗЕ. Дружеството прави уточнението, че доставчиците на балансираща енергия са централи, участващи във вторично регулиране, които определят цените си на месечна база, като през последните два месеца се наблюдават незначителни количества от активиран студен резерв. В същото време ЕСО ЕАД допълва, че цените на доставчиците следва да отчитат реализираните допълнителни разходи за регулиране, свързани с намаляване или увеличаване на работната мощност, по диспечерско разпореждане, поддържане на управляващите системи, и да нямат спекулативен характер.

ЕСО ЕАД отбелязва, че няма пряко отношение към предложените за определяне от ДКЕВР пределни цени на доставчиците на балансираща енергия и разходите на отделните производители, тъй като разходите за балансиране на ЕЕС, които операторът реализира за закупената и продадена балансираща енергия от/на доставчиците на балансираща енергия, се преразпределят чрез цените за енергиен недостиг и енергиен излишък. Дружеството подкрепя предложените от Комисията методи за изчисление на пределните цени, като счита обаче, че на годишна база, трябва да се изискват данни за експлоатационните разходи, за реализираните приходи от продажба на енергия и разполагаемост, в т.ч. приходи от участие в пазара на балансираща енергия, за да има база за актуализиране на пределните цени в бъдеще.

С цел избягване на възможностите за превратно тълкуване дружеството счита, че при постановяване на своето решение ДКЕВР следва недвусмислено да посочи, че пределните цени се отнасят за договорените между ЕСО ЕАД и доставчиците на балансираща енергия, цени за регулиране, съответно нагоре или надолу, които са различни от цените за недостиг и излишък, определяни от оператора съгласно Методиката за определяне на цените на балансиращата енергия - приложение към чл. 105, ал. 4 от ПТТЕЕ, защото ако цените за недостиг и излишък бъдат възприемани като пределни, то операторът ще изпадне в ситуация, при която ще има задължението при определянето на цената за недостиг да прилага пределната цена, определена от ДКЕВР, като същевременно ще генерира допълнителни разходи, които да покрият разликата до предложените от доставчиците на балансираща енергия цени.

ЕСО ЕАД отбелязва, че ще прилага пределните цени за регулиране нагоре и надолу към доставчиците на балансираща енергия в случай, че предложените от производителите цени не са съобразени с определените от ДКЕВР в съответното Решение.

Комисията приема за основателни аргументите на ЕСО ЕАД относно възможността за погрешно тълкуване на правомощието на Комисията по отношение на определените с настоящото решение цени. По силата на чл. 21, ал. 1, т. 8,

предложение 2 от ЗЕ ДКЕВР определя ежегодно пределна цена за сключване на сделки на пазара на балансираща енергия, като понятието „пределни цени” се отнася за договорените между ЕСО ЕАД и доставчиците на балансираща енергия цени за регулиране, съответно нагоре или надолу. Тези цени са различни от цените за недостиг и излишък, които операторът прилага спрямо координаторите на балансиращите групи и които се определят съгласно Методиката за определяне на цените на балансиращата енергия.

„Национална електрическа компания” ЕАД

В постъпилото становище относно доклада и проекта на решение на Комисията относно определяне на пределна цена за сключване на сделки на пазара на балансираща енергия НЕК ЕАД счита, че предложените мерки ще доведат до нови ограничения за дружеството на пазара на електрическа енергия, което ще се отрази крайно негативно върху дейността му. Общественият доставчик не приема твърдението, че получаването на високите екстремни стойности на цените на балансиращата енергия се дължи на предлаганите от производителите цени за регулиране нагоре и надолу.

НЕК ЕАД твърди, че при така предложената пределна цена на балансиращата енергия за регулиране нагоре от 202 лв./МВтч и намалена използваемост на кондензационните централи, разходите на дружеството ще се повишат, без да има възможност за покриването им. От стартирането на работата на балансиращия пазар до настоящия момент е видно, че когато в системата се увеличи производството от други производители, тогава централите със сключени дългосрочни договори, ВЕЦ и ПАВЕЦ, които са в балансиращата група на НЕК производител, се използват в посока регулиране надолу, което води до намаляване на производството от тези производители и съответно до повишаване на разходите за регулиране нагоре. Според НЕК ЕАД предложената от Комисията методика за определяне на пределна цена за сключване на сделки на пазар на балансираща енергия, отразяваща разходите на „Ей И Ес - ЗС Марица Изток 1“ ЕООД, най-скъпата кондензационна централа и разходите на „АЕЦ Козлодуй“ ЕАД, най-евтината кондензационна централа, е приложима при наличие на един единствен доставчик за балансиращия пазар, но при наличие на шест и повече доставчици с различни производствени разходи и различни технически възможности, възприетата методика не създава стимули за развитието на конкурентен пазар на допълнителни услуги.

Дружеството отбелязва също, че цената за сключване на сделки на балансираща енергия за системна услуга регулиране надолу от ПАВЕЦ, работещ в помпен режим, е променлива и зависи от средно претеглените разходи за електрическа енергия, която изкупува обществения доставчик в отделните часове и през различните периоди - зимен и летен. При така определената пределна цена в размер на минус 30 лв./МВтч разходите на последния ще се повишат, без да могат да бъдат получени достатъчно компенсации за промяната на структурата на цената при повишено производство от ВЕИ и на средно претеглените разходи.

Във връзка с гореизложените съображения НЕК ЕАД предлага следното:

1. Пределната цена за сключване на сделки на пазара на балансираща енергия за регулиране нагоре да бъде 400 лв./МВтч. Така предложената цена според дружеството ще отчете разходите при натовареност на централите от около 50 %, както и разходите за пълноценно участие в първично, вторично регулиране, регулиране на напрежението, както и циклите пускане/спиране, дължими по дългосрочните споразумения за изкупуване на електрическа енергия, които съгласно ПТТЕ следва да се възстановяват чрез цената на балансиращата енергия;

2. Пределна цена за сключване на сделки на пазара на балансираща енергия за регулиране надолу - 5 лв./МВтч, което съответства на етапността в достигане на цена покриваща действителните разходи.

3. Пределна цена за сключване на сделки на балансираща енергия на системна услуга регулиране надолу от ПАВЕЦ, работещ в помпен режим - минус 60 лв./МВтч.

Комисията счита предложенията на НЕК ЕАД за неоснователни. Предложените стойности на цени за сключване на сделки на пазара на балансираща енергия за регулиране нагоре и регулиране надолу са необосновани. Не са представени обосновка и доказателства какви точно разходи отразяват, като се реферира към предоставената с писмо с вх. № Е-13-01-108 от 29.09.2014 г. методика за изчислението на цените за всеки тип доставчик и обосновка на разходите, включени в предложенията за цени. При прилагане на подхода от цитираната методика максималната цена за регулиране нагоре, предложена от дружеството, е в размер на 200 лв./МВтч. В същото време подходът за изчисляване на цената за регулиране надолу е некоректен, защото отразява неизпълнение на валидираните графици само на производителите от ВЕИ, като при тази предпоставка за определянето на цената на услугата регулиране надолу е използван метод с отчитане на влиянието на излишъка върху структурата, разходите и цената на обществения доставчик за закупуване на електрическата енергия от тези производители. Комисията счита за недопустимо поведението на обществения доставчик в намерението чрез предлагане на цени, които не са разходоориентирани и пазарни, позовавайки се на положението си на основен доставчик на балансираща енергия, да компенсира нереализирани приходи и натрупан дефицит от други лицензионни дейности с по-високи приходи от балансираща енергия. Позицията на ДКЕВР е, че подобни действия ще задълбочат проблемите на балансиращия пазар, породени от липсата на конкуренция и ще застрашат неговата работа.

„ТЕЦ Марица Изток 2“ ЕАД

В постъпилото становище от „ТЕЦ Марица Изток 2“ ЕАД дружеството изразява несъгласие с предложените нива на пределни цени за регулиране нагоре и регулиране надолу. „ТЕЦ Марица Изток 2“ ЕАД посочва, че ЕЕС се балансира с пет ТЕЦ плюс ВЕЦ и ПАВЕЦ на НЕК ЕАД, които имат различни разходоопределящи елементи в цените си, за което производителят е изложил конкретни данни.

Дружеството твърди, че приходите от регулираща енергия са от изключително голямо значение за централата, тъй като последната няма продажби на разполагаема мощност за студен резерв и допълнителни услуги по регулираната цена за разполагаемост и така предложените в доклада цени не могат да покрият предизвиканите разходи при спиране за регулиране надолу и при пуск за регулиране нагоре, особено когато престоят и респективно работата на диспечераните производствени мощности са за кратки периоди от време. „ТЕЦ Марица Изток 2“ ЕАД отбелязва, че за да бъдат ТЕЦ в равностойно положение спрямо ВЕЦ, цените за регулиране нагоре и надолу на термичните централи трябва да включват разходите за спиране и пуск като в тази връзка дружеството предлага:

1. Пределна цена за сключване на сделки на пазара на балансираща енергия за регулиране надолу с участници, различни от ПАВЕЦ, работещ в помпен режим, в размер на 0,00 (нула) лв./МВтч.;

2. Пределна цена за сключване на сделки на пазара на балансираща енергия за регулиране нагоре в размер на 300,00 лв./МВтч.

В допълнение „ТЕЦ Марица Изток 2“ ЕАД предлага Решението на ДКЕВР за определяне на пределна цена за сключване на сделки на пазара на балансираща енергия да бъде в сила до края на действащия ценови период.

Комисията приема предложението на дружеството по т. 1 за основателно, аргументи за което са изложени по-долу в решението.

Комисията приема аргументите на дружеството по т. 2 за неоснователни. В становището на „ТЕЦ Марица Изток 2“ ЕАД липсват доказателства, които да обосноват предложената цена за регулиране нагоре, като същевременно тя не кореспондира с предложенията на централата за периода от стартирането на балансиращия пазар до настоящия момент, които са в размер от 125 лв./МВтч до 157 лв./МВтч.

„ЕВН Електроснабдяване” ЕАД

С писмо вх. № Е-13-49-92/18.12.2014 г. „ЕВН Електроснабдяване” ЕАД е представило становище относно публикувания доклад и проект на решение за определяне на пределна цена за сключване на сделки на пазара на балансираща енергия. Изложените аргументи в становището на „ЕВН Електроснабдяване” ЕАД са следните:

1. Дружеството счита, че върху нивата на цените на балансиращата енергия оказва влияние редуцирането на графици на производителите от ВЕИ и ВЕКП от страна на обществения доставчик. Според „ЕВН Електроснабдяване” ЕАД, механичното намаляване на графици, без да се отчита възможността тези производители реално да намалят производството си води до по-големи излишъци в системата и така до намаляване на цената за излишък поради изключването на по-евтини източници (по приоритетния списък) и в крайна сметка участието на ПАВЕЦ с по-големи количества за регулиране и увеличаване на количеството излишък в системата.

2. „ЕВН Електроснабдяване” ЕАД посочва, че разграничението между ПАВЕЦ и другите участници, които предоставят системната услуга регулиране надолу, е изкуствено и според дружеството не се подчинява на икономическата логика. В тази връзка аргументите на дружеството са следните:

- ПАВЕЦ, предвид дългия си срок на експлоатация, следва да е възвърнала първоначалната си инвестиция;
- ПАВЕЦ използва един и същи ресурс последователно чрез редуването на цикъла на производство и изпомпване т.е. за да работи ПАВЕЦ в генераторен режим е необходимо да работи и в помпен;
- Отрицателните цени водят до двойно заплащане на едни и същи разходи;
- От 1 MWh консумиран от ПАВЕЦ в помпен режим се произвежда 0,7 МВтч в генераторен режим, следователно при продажба на цена над 42,86 лв./МВтч централата ще реализира печалба;
- Според дружеството, твърдението, че НЕК ЕАД следва да купува на отрицателна цена количествата енергия, консумирани от ПАВЕЦ, за да компенсира покупката на енергия на цена 160 лв./МВтч, е необосновано, тъй като средната цена на електрическата енергия не е по-висока от 106 лв./МВтч.

3. В подаденото становище дружеството посочва, че определянето на отрицателна пределна цена на балансиращата енергия за предоставяне на системната услуга регулиране надолу от ПАВЕЦ противоречи на правилата на работа на балансиращия пазар, залегнали в ПТЕЕ, тъй като води до изкривяване както на взаимоотношенията между доставчиците на балансираща енергия, ЕСО ЕАД и участниците, ползващи услугата балансиране, по отношение на задълженията за плащане, така и на математическия модел за определяне на цени на балансираща енергия.

С оглед на изложените аргументи „ЕВН Електроснабдяване” ЕАД предлага:

1. ПАВЕЦ да бъде отделена в самостоятелна балансираща група (подгрупа) и да бъде с отделен график;
2. ПАВЕЦ да бъде включена като потребител в графика на НЕК ЕАД, така че в Д-1 да бъдат балансирани покупките и продажбите на обществения доставчик, без да се редуцират графиците на производителите от ВЕИ и ВЕКП;
3. ПАВЕЦ да купува енергия при регулиране надолу на цената, определена като пределна и за останалите участници в балансирането на системата;
4. При определяне на цените за ПАВЕЦ да бъдат отчетени и приходите, които централата получава при работа в генераторен режим;
5. Част от постоянните разходи на ПАВЕЦ да се заплащат от ЕСО ЕАД чрез цената за достъп до преносната мрежата;
6. Да се осигури прозрачност и ще създаде доверие в участниците.

Комисията счита, че изложените предложения по т. 1, т. 2, т. 5 и т. 6 са неотнормими към предмета на настоящото решение. По отношение на предложените мерки по т. 3 и т. 4 аргументи са изложени по-долу в решението.

„Българска ветроенергийна асоциация“

В постъпилото становище „Българска ветроенергийна асоциация“ изразява подкрепа за усилията на Държавната комисия за енергийно и водно регулиране да се предприемат мерки за осигуряване на необходимите условия за нормално функциониране на балансиращия пазар, като изразява позиция, че балансиращият пазар трябва да работи при ясни, обосновани и справедливи правила, а цената на балансиращата енергия следва да се формира прозрачно на база разходи.

„Българската ветроенергийна асоциация“ заявява, че пазарът на балансираща енергия страда от редица сериозни недостатъци, които няма да бъдат отстранени само с въвеждането на пределните цени за сключване на сделки на балансиращия пазар. Предложените мерки няма да доведат до намаляване на понастоящем екстремните стойности на цените на балансиращата енергия и огромните разходи за небаланси, които плащат както производителите, така и потребителите. Причината за посочения извод според асоциацията е, че разглежданият проект за решение на ДКЕВР оставя неразрешен проблема за прилагането на разпоредбите на чл. 78, ал. 6-10 от действащите Правила за търговия с електрическа енергия, цитирани от „Национална електрическа компания” ЕАД като основание за извършваните корекции на изпращаните и регистрирани известия за дневен график на доставка в СпБГ на обществения доставчик.

Асоциацията посочва като сериозен проблем възможността всеки от доставчиците на балансираща енергия да предоставя предложение за регулиране, което е максимално близо до пределната цена, вместо предложение, отразяващо неговите собствени разходи, което би довело до неравнопоставеност между отделните доставчици на балансираща енергия, в противоречие с принципите и целите на създаването на новия модел на балансиращ пазар.

Според Българската ветроенергийна асоциация до изкривяване на пазарните принципи водят и отрицателните цени и по-конкретно пределната цена за сключване на сделки на пазара на балансираща енергия за предоставяне на системната услуга регулиране надолу от ПАВЕЦ, работещ в помпен режим, в размер на минус 30,00 лв./МВтч, която не се основава на действителни оперативни разходи на ПАВЕЦ, както и не отчита факта, че ПАВЕЦ произвежда и продава електрическа енергия, за което получава приходи, при условие, че целият разход на централата за потребление в помпен режим се заплаща

единствено от участниците в балансиращия пазар.

Аргументи относно становището на асоциацията са изложени по-долу в решението.

„Асоциация свободен енергиен пазар“

Във връзка с доклада и проекта на решение на Комисията относно определяне на пределна цена за сключване на сделки на пазара на балансираща енергия е постъпило становище с вх. № Е-04-00-219 от 03.12.2014 г. на сдружение „Асоциация свободен енергиен пазар“. Сдружението счита за принципно неправилно и несъвместимо с принципите на свободния пазар Комисията да определя пределна цена за сключване на сделки на пазара на балансираща енергия, като подчертава, че всякакво регулиране от страна на ДКЕВР на тези цени ще доведе до изкривявания и отрицателни ефекти, поради което цените за балансиращата енергия трябва да се определят изцяло на пазарен принцип. „Асоциация свободен енергиен пазар“ приветства усилията на Комисията да се справи с проблемите на балансиращия пазар, дължащи се на липсата на пазарни механизми и прозрачност в ценообразуването на балансиращата енергия, но изразява мнение, че приемането на пределни цени за балансиращата енергия няма да доведе до желаните резултати и е отстъпление от целта за пълна либерализация на пазара на електрическа енергия. Сдружението счита, че приемането на решение за пределни цени, без излагане на обосновка за изчисляването им и без да се посочи методиката, която е използвана, е недопустимо и е в противоречие с принципите на прозрачност и законосъобразност при упражняване на правомощията на ДКЕВР при регулирането на сектор „Електроенергетика“.

В постъпилото становище се твърди, че определянето на пределни цени ще затвори изцяло за конкуренция пазара на балансираща енергия и допълнително ще ограничи възможността за пълно проявление на пазарните механизми, при които в един момент е възможно обоснованата цена за балансираща енергия да е по-висока или по-ниска от определените пределни цени, в резултат на което проблемите на балансиращия пазар ще се задълбочат, без това да доведе до развитие на конкуренцията. В тази връзка асоциацията отбелязва, че ограничаването на негативните ефекти от липсата на конкуренция може да се постигне не чрез въвеждане на административно регулиране на пределни стойности на цени, а чрез създаване на предпоставки за пълно проявление на пазарните механизми, създаване на ефективен борсов пазар на електрическа енергия и прозрачност.

Комисията приема за принципно основателни гореизложените твърдения, отнасящи се до пазарните механизми, които следва да определят цените на балансиращия пазар, но поради липса на достатъчно конкуренция сред участниците на пазара, предлагащи балансираща енергия, се създават условия за спекулации, като се предлагат отрицателни цени за регулиране надолу и нереално високи цени за регулиране нагоре, което води до изкривявания на балансиращия пазар, екстремни стойности на балансиращата енергия и големи разходи за небаланси на производители и потребители. Следва да се има предвид, че пределните цени само определят рамката, извън която липсата на конкуренция предполага спекулативни практики. При пазарно поведение на участниците, предлаганите цени следва да са подчинени на пазарни принципи и да са на нива, позволяващи нормално функциониране на пазара без да облагодетелстват дадени участници за сметка на останалите и да отразяват принципът на равнопоставеност, заложен в Закона за енергетиката. Пределните цени за сключване на сделки на пазара на балансираща енергия подлежат на периодичен преглед и оценка на влиянието им върху

балансиращия пазар, като разпоредбите чл. 21, ал. 1, т. 8, предл. 2 от ЗЕ вменяват на ДКЕВР изричното правомощие ежегодно да актуализира определените ценови нива.

Относно определената отрицателна цена за предоставяне на системната услуга регулиране надолу от ПАВЕЦ, работещ в помпен режим, Комисията счита, възражението за основателно, като аргументи за това са представени по-долу в решението.

Във връзка с гореизложеното и ръководейки се от следните принципи:

- Икономическа целесъобразност – размерът на пределната цена за сключване на сделки с балансираща енергия следва да покрива пълните разходи на доставчиците на балансираща енергия;

- Сигурност на снабдяването - размерът на пределната цена за сключване на сделки с балансираща енергия да не позволява износ и търговия с балансираща енергия от търговци и производители чрез съзнателно установяване на „къса позиция” или „дълга позиция“ на балансиращия пазар, което затруднява управлението и сигурността на системата;

- Стабилизиране на балансиращия пазар, с оглед достигане на ценовите нива от тестовия период и постигане на предвидимост в работата на пазара;

- Постигане на ценови нива на балансиращата енергия, съизмерими с тези в съседните пазарни зони;

- Принципите, заложи в чл. 23, чл. 24 и чл. 31 от ЗЕ,

Комисията счита за обосновано да бъдат приети следните стойности на пределна цена за сключване на сделки на пазара на балансираща енергия:

1. Пределната цена за сключване на сделки на пазара на балансираща енергия за регулиране нагоре в размер на 202,00 лв./МВтч.

Посочената стойност отразява разходите на „Национална електрическа компания” ЕАД за изкупуване на електрическа енергия от ТЕЦ „Ей и Ес – 3С Марица Изток 1” съгласно сключеното дългосрочно споразумение за изкупуване на електрическа енергия и финансовия модел към него. Посочената стойност е изчислена като са взети предвид количествата електрическа енергия утвърдени с Решение № ТЕ-23 от 29.05.2014 г., които общественият доставчик ще закупи за регулирания пазар и ДПИ, както и стойността на неизкупената, но платима по договор разполагаемост на централата.

2. Пределната цена за сключване на сделки на пазара на балансираща енергия за регулиране надолу в размер на 0,00 (нула) лв./МВтч.

Комисията счита, че пределната цена за регулиране надолу следва да е обща за всички участници на пазара, независимо от това дали използваните мощности са производствени и/или консумиращи. По този начин се осигурява недискриминационно и равнопоставено третиране на централите предлагащи тази системна услуга, като не се допуска облагодетелстване на даден участник за сметка на останалите, както и спекулативно поведение. Комисията счита, че пазарните принципи налагат цената за регулиране надолу да е положителна величина. При отрицателна стойност на цената, централата, предоставяща системната услуга, продава недостиг, а потребителите, които са в излишък, го купуват, което противоречи на принципите на балансиращия пазар и води до екстремни стойности на балансиращата енергия и големи разходи за небаланси. Позицията на ДКЕВР е, че отрицателната цена за регулиране надолу представлява прекомерна санкция за производителите и потребителите, които са в излишък, която изкривява пазара, застрашава неговата работа и противоречи на европейските практики.

На основание чл. 21, ал. 1, т. 8, предложение 2 от Закона за енергетиката

ДЪРЖАВНАТА КОМИСИЯ ЗА ЕНЕРГИЙНО И ВОДНО РЕГУЛИРАНЕ

Р Е Ш И:

Считано от 01.01.2015 г., определя пределна цена за сключване на сделки на пазара на балансираща енергия, както следва:

1. Пределна цена за сключване на сделки на пазара на балансираща енергия за регулиране „нагоре“ в размер на 202,00 лв./МВтч.

2. Пределна цена за сключване на сделки на пазара на балансираща енергия за предоставяне на системна услуга регулиране „надолу“, в размер на 0,00 (нула) лв./МВтч.

Решението подлежи на обжалване пред Върховния административен съд в 14 (четиринадесет) дневен срок.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

(СВЕТЛА ТОДОРОВА)

ГЛАВЕН СЕКРЕТАР:

(НИКОЛАЙ ГЕОРГИЕВ)